

परिवहन आयुक्त कार्यालय व प्रादेशिक परिवहन
कार्यालयांकरीता सुरक्षा रक्षक, शिपाई व
स्वच्छक या पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेद्वारे उपलब्ध
करून घेण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एमव्हीडी-०१२५/प्र.क्र.२१/परि-३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ०२ एप्रिल, २०२५.

- संदर्भ:-** १. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.पदनि-२०२२/प्र.क्र.१५/आ.पु.क., दि. २७.०४.२०२२ .
२. गृह विभाग, शासन निर्णय, क्र. एमव्हीडी-१११६/प्र.क्र.५०२/परि-४, दि. २३.०९.२०२२.
३. उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०१७/प्र.क्र.९३/कामगार-८,
दि. ३१.१०.२०२३.
४. परिवहन आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र. पआका/का.८अ/न.क्र.१८५/पदवाटप/२०२५/
जा.क्र.१९९२, दि.१८.०२.२०२५.

प्रस्तावना:

गृह (परिवहन) विभागाच्या अधिनस्त परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील सुधारीत आकृतीबंधास दि. २३.०९.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर आकृतीबंधामध्ये वाहन चालक, आदेशिका वाहक, नाईक, काटा चालक, परिवहन हवालदार, शिपाई, पहारेकरी, माळी, हमाल, स्वच्छक ही पदे मृत संवर्ग म्हणून घोषित केली आहेत. पहारेकरी (सुरक्षा रक्षक), शिपाई, स्वच्छक, नाईक व माळी या गट-ड संवर्गातील एकूण २०४ इतक्या पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेद्वारे उपलब्ध करून घेण्यास सुधारीत आकृतीबंधान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

परिवहन आयुक्त व त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयात रात्रपहारेकरांची संख्या कमी असून या कार्यालयातील तसेच वायुवेग पथकांनी अटकावून ठेवलेल्या वाहनांच्या सुरक्षेसाठी सुरक्षा रक्षकांची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. तसेच, सदर कार्यालयांमध्ये स्वच्छतेसाठी स्वच्छक व इतर कामांसाठी

शिपायांची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार पहारेकरी (सुरक्षा रक्षक), शिपाई व स्वच्छक या गट-ड संवर्गातील पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेद्वारे घेण्यास मान्यता देण्याबाबत परिवहन आयुक्त यांच्या कार्यालयाकडून वारंवार पाठपुरावा होत आहे. त्यानुषंगाने सदर पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेमार्फत घेण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या पार्श्वभूमीच्या अनुषंगाने परिवहन आयुक्त कार्यालय व त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयात पहारेकरी (सुरक्षा रक्षक), शिपाई व स्वच्छक या गट-ड संवर्गातील पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेमार्फत घेण्यास पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) उपरोक्त पदांच्या सेवा बाह्ययंत्रणेमार्फत घेताना संदर्भ क्र. १ येथील वित्त विभाग, शासन निर्णय दि. २७.०४.२०२२ अन्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोर पालन करावे.
- २) बाह्ययंत्रणेकडून कामे करून घेताना, जर अशी कामे नियमितपणे पदनिर्मिती करून केली असता जितका खर्च आला असता, त्या खर्चाच्या कमीत कमी २० ते ३० टक्के इतकी बचत होईल याची दक्षता घ्यावी. यासाठी होणारा खर्च कमीत कमी व प्रमाणात राहील याची जबाबदारी परिवहन आयुक्त यांची राहील.
- ३) सदर बचतीची नोंद सदर शासन निर्णयाद्वारे विहित केलेल्या प्रपत्रामध्ये ठेवण्यात यावी. तसेच, बाह्ययंत्रणेद्वारे कामे करून घेण्याकरीता कोणतीही पदनिर्मिती करण्यात येवू नये.
- ४) बाह्ययंत्रणेद्वारे (कंत्राटदार/ठेकेदार/कंपनी/संस्थेकडून) कामे करून घेण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी विहित केलेले नियम व कार्यपद्धती यांचे अनुपालन करण्यात यावे.
- ५) बाह्ययंत्रणेद्वारे कामे करून घेण्यासाठी ज्या कंपनीस/ संस्थेस काम सोपवावयाचे आहे, त्यांच्याबरोबर त्याबाबतचा करार करावा. सदर करारात आवश्यकतेनुसार संबंधित विभाग/ कार्यालयांनी अटी व शर्ती नमूद कराव्यात. या करारामध्ये कंपनी/संस्थेमार्फत काम करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवेचे कोणतेही उत्तरदायित्व शासनावर राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

६) बाह्ययंत्रणेद्वारे करून घ्यावयाच्या कामाचे प्रदान “०१-वेतन” या तपशिलवार शिर्षाखाली न दाखविता “१०-कंत्राटी सेवा” या शिर्षाखाली दर्शविण्यात यावे तसे न केल्यास ती प्रशासकीय अनियमितता समजण्यात येईल.

२. वित्त विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १७.०४.२०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम भाग पहिला, उप विभाग-चार, अ.क्र.११ अन्वये प्रशासनिक विभागास असलेल्या अधिकारानुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेताक क्रमांक २०२५०४०२१७५१३०५७२९ असा आहे. हा निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(जयसेन इंगोले)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रत,

- १) महालेखापाल-१/२, (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर.
- २) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई व सर्व संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- ३) अपर मुख्य सचिव (परिवहन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) निवड नस्ती (परिवहन-३).